

ENERGIDEPARTEMENTET
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Deres ref.:
24/176

Vår ref.:
2024/1161

Saksbehandler
Dag Vongraven

Dato
13.03.2024

TFO 2024 - Tildeling i forhåndsdefinerte områder 2024 - høringsuttalelse

Norsk Polarinstittutt viser til høringsbrev fra Energidepartementet (ED) datert 31.01.2024 der høringsinstansene bes om å kommentere forslag til nye blokker som planlegges inkludert i eksisterende TFO-areal i Barentshavet.

Norsk Polarinstittutt har gitt kommentarer til utvidelser av TFO-arealet i Barentshavet ved ni av de årlige utvidelsene siden 2007. Våre kommentarer til de foreslåtte utvidelsene av TFO i 2024 inneholder ikke nye momenter, så vi vil derfor summarisk gjenta kommentarene vi har anført tidligere, som vi fastholder, under følgende tema:

- Kriterier for områders modenhet og eksisterende infrastruktur
- Omfang av TFO i Barentshavet
- Forholdet til Særlig verdifulle og sårbare områder (SVO-er)
- Forholdet til sjøfuglenes områdebruk gjennom året
- Uklare konsekvenser for miljørisiko

Kriterier for områders modenhet og eksisterende infrastruktur

TFO-ordningen ble innført fra og med 2004 etter først å ha blitt introdusert i Meld. St. 38 (2001-2002)¹. Intensjonen med ordningen var å «*legge opp til et konsesjonssystem som i større grad skiller mellom modne og umodne områder*» for å «*effektivisere tildelingen av nye utvinningstillatelser i modne områder*». Modne områder var ifølge meldingen områder med kjent geologi og eksisterende infrastruktur. Norsk Polarinstittutt har i flere høringsuttalelser etterspurt detaljer rundt hvilke kriterier som benyttes for å vurdere grad av modenhet og eksisterende infrastruktur, uten at dette er besvart.

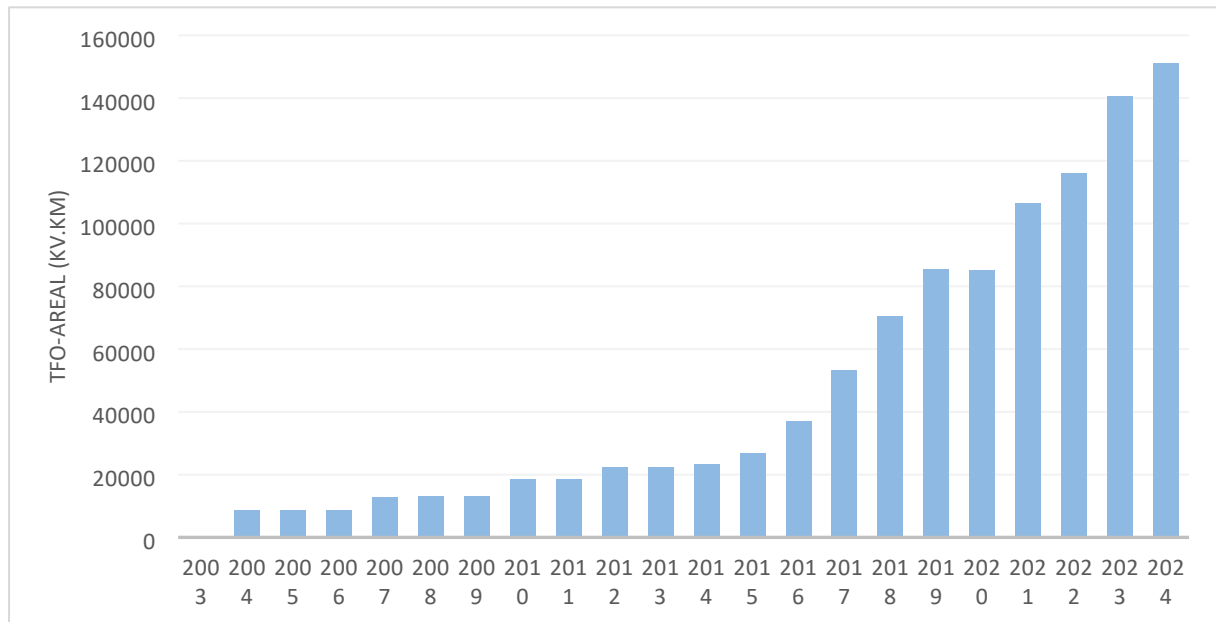
Sokkeldirektoratets geodatabase fra februar 2022 viser at det finnes et lite fåtall tidligere borehull i de foreslåtte blokkene og vi stiller spørsmål ved i hvilken grad det finnes eksisterende infrastruktur her og hvilke kriterier Sokkeldirektoratet benytter for å definere infrastruktur som eksisterende.

Vi viser til høringsuttalelsene fra 2009, 2010, 2020, 2021 og 2023.

¹ Olje- og energidepartementet. St. meld. 38 (2001-2002) – Om olje- og gassvirksomheten.

Omfang av TFO i Barentshavet

Figur 1 viser utviklingen i areal som er inkludert i TFO Barentshavet siden 2004, inkludert det arealet som TFO foreslås utvidet med i 2024.

Figur 1 Utviklingen av TFO i Barentshavet i areal (km²) siden ordningen ble etablert i 2004 (Kilde: Sokkeldirektoratet).

Hvis alle foreslåtte blokker blir inkludert vil det totale arealet av TFO i Barentshavet være 151 263 km², som representerer 53.1 % av det totale åpnete området i Barentshavet Sør og Sørøst, og en økning på 10 161 km² fra TFO 2023. Vi er kritiske til at vi beveger oss mot en fremtid hvor det meste av det åpnete arealet i Barentshavet vil inngå i TFO-ordningen.

Vi viser igjen til formuleringene i Hurdalsplattformen som gir et klart inntrykk av at TFO fra nå av skal være den «normale» måten åpning av nye områder for petroleumsvirksomhet skal foregå. Norsk Polarinstitut mener fortsatt at dette er svært uheldig av flere årsaker. Vi vil gjenta det vi skrev i høringsuttalelsen fra 2023: «For det første så kan det se ut som kriteriene for inkludering i TFO-ordningen har endret seg radikalt, da det ikke lenger synes å være et kriterium at det skal være eksisterende og godt utbygd infrastruktur til stede. Dette er en stor endring som i seg selv burde vært ute på høring. For det andre har det ikke blitt presentert noen konkrete prosedyrer for hvordan «klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene», som det står i gjeldende regjeringsplattform. For det tredje så tilsier erfaringene så langt at TFO-ordningen har vanskeliggjort miljømyndighetenes regulering av aktivitet i miljø sensitive og sårbare områder».

Forholdet til SVO-er

Vi har ved flere anledninger bemerket at blokker som innlemmes i TFO-ordningen har overlappet i områder med status som SVO. Miljødirektoratet har tidligere vist til miljømål i de norske havforvaltningsplanene «som sier at menneskelig aktivitet i særlig verdifulle og sårbare områder

skal vise særlig aktsomhet og foregå på en måte som ikke truer områdenes økologiske funksjoner eller naturmangfold, samt at forvaltningen skal ta særlig hensyn til behov for beskyttelse av

sårbare naturtyper og arter i særlig verdifulle og sårbare områder», og de har i tidligere uttalelser vist til sine erfaringer og uttalt at det er spesielt utfordrende å regulere petroleumsaktivitet for å ivareta miljøhensyn tilstrekkelig i områder med særlig verdifulle og sårbare miljøverdier.

Vi viser til våre høringsuttalelser fra 2007, 2008, 2010, 2022 og 2023. Det er stor overlapp mellom de foreslåtte blokkene og forslag til SVO Kystsonen Finnmark og forslag til SVO det sentrale Barentshavet². Vi ønsker også å poengtere at det er overlapp mellom de foreslåtte blokkene og eksisterende SVO Kystsonen Finnmark³. Vi mener at dette overlappet både til eksisterende SVO og forslagene til SVO-er er svært uheldig da vi er usikre på om saksbehandlingen innenfor TFO i stor nok grad tar hensyn til miljørisiko slik at risikoen kommer innenfor akseptable rammer.

Forholdet til sjøfuglenes områdebruk gjennom året

Sjøfuglprogrammene SEAPOP og SEATRACK har generert store mengder kunnskap om sjøfuglenes områdebruk gjennom hele året gjennom innovativ bruk av ny teknologi. SEATRACK fortsetter å gi ny og essensiell kunnskap om truede sjøfuglarter sin områdebruk gjennom året, og vi understreker viktigheten av å ta hensyn til all ny kunnskap slik at utvikling av aktivitet i disse områdene kan skje innenfor miljømessig akseptable rammer. Med en forhåndsåpning av stadig større områder og hvor det kan gå lang tid før området tas i bruk til leteboring, mister man muligheten til å legge vekt på slik ny kunnskap.

Uklare konsekvenser for miljørisiko

Som tidligere anført, i denne og tidligere høringsuttalelser (i 2007, 2008, 2009, 2010, 2022 og 2023), så er vi svært usikre på om saksbehandlingen ved utvikling av olje- og gassaktivitet i områder med status som TFO vil resultere i miljørisiko innenfor akseptable rammer. Det foreligger ingen informasjon om hvilke prosedyrer som skal ligge til grunn for behandling av ny kunnskap, og vi har tidligere også etterlyst opplysninger som forklarer hvordan hensynet til klima og miljø skal vurderes mer helhetlig i TFO-rundene, slik det fremgår av Hurdalsplattformen.

Norsk Polarinstitutt vurderer at den forenkling av konsesjonssystemet som TFO-ordningen representerer kan få direkte uheldige følger for miljøet i disse områdene gjennom utbygging på feil premisser, og gjør regulering av petroleumsaktivitet fra miljøhensyn enda mer utfordrende. Dette bygger på de utfordringene vi har vist til ovenfor, samt til det faktum at de forutsetninger som er sagt skal ligge til grunn for TFO-ordningen ikke er fulgt opp, og heller ikke er transparent for andre enn etaten som tildeler områdene.

Videre er en hovedutfordring at dersom et område inkluderes i TFO, så vil disse områdene automatisk være tilgjengelige i alle senere runder. Områdene utvides, men innskrenkes ikke. I de ordinære nummererte rundene var tildelinger tidsbegrenset. Dette gjorde det relativt oversiktlig å

² Faglig forum for norske havområder. 2023. Faggrunnlag for helhetlige forvaltningsplaner for norske havområder – Hovedrapport 2019-2023. Rapport M-2524/2023 fra Miljødirektoratet, lastet ned fra havforum.miljodirektoratet.no.

³ Klima- og miljødepartementet. 2020. Meld. St. 20. 2019-2020. Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene: Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten, Norskehavet, og Nordsjøen og Skagerrak.

gjøre helhetlige vurderinger av miljøforhold da rammene for virksomheten var kjent i et gitt tidsperspektiv. I et TFO som er åpent i lang tid kan de miljømessige forholdene ha endret seg betraktelig fra åpning til operatører søker om boretillatelser, hvilket betyr at miljømyndighetene

ikke nødvendigvis kan benytte relevant ny kunnskap som grunnlag for regulering. Vår vurdering er at dette vil ha uklare konsekvenser for miljørisiko ved igangsetting av aktivitet.

Konklusjon

Norsk Polarinstitut er kritisk til at tildeling av tillatelser til leting etter olje og gass i Barentshavet nå skal skje gjennom en TFO-ordning hvor de opprinnelige kriteriene for vurdering av hvorvidt områder kan sies å være modne ikke er kjent for andre etater enn de som tildeler.

Norsk Polarinstitutt syn er derfor, i samsvar med hva vi konkluderte med i 2023, at de fleste av de foreslåtte områdene bør forbli uåpnet inntil man har på plass transparente ordninger som gir tillit til at områder med status som TFO utvikles med akseptabel risiko sårbare miljøforhold.

Norsk Polarinstitutt viser til tidligere høringsuttalelser og mener fortsatt at TFO-ordningen ikke er egnet til å utvikle videre petroleumsaktivitet på en miljøforsvarlig måte i sin nåværende form.

Vennlig hilsen

Kristin Storvik
seksjonsleder

Dag Vongraven
seniorrådgiver